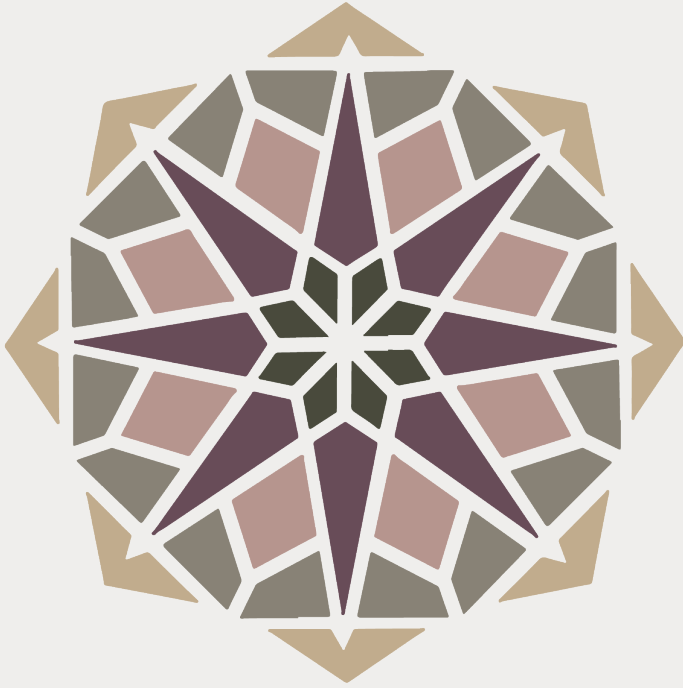

د روغتيا پاملرنه

روانی روغتيا

6 کتاب

اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِٖٓ وَسَلَّمَ

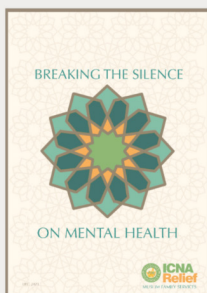
مگر نه، تاسو د يتيمانو سره په عزت سره چلند نه کوئ.

قران کریم 89: 17

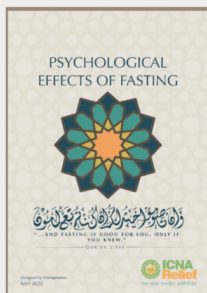
د دې کتاب ليکوال، ډاکټر امير حق، د مسلم کورنۍ خدماتو، ICNA ريليف USA د پروگرام مشر ده. هغه پخوا په ميشيگان کې ارواپوه او په قطر، متحده اماراتو او ماليزيا کې د کلينيکي ارواپوهنې پروفيسور و. ډاکټر حق د مسلم دماغي روغتيا کنسورشيم، د رواني ناروغيو څانگې، د ميشيگان ايالت پوهنتون او د انگلستان د کيمبرج مسلم کالج سره تړلی څيړونکی هم دی.

<https://cambridgemuslimcollege.academia.edu/AmberHaque>

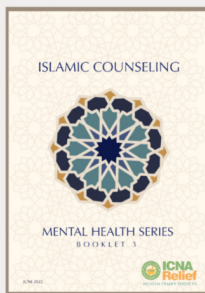
د دماغي روغتيا لړۍ

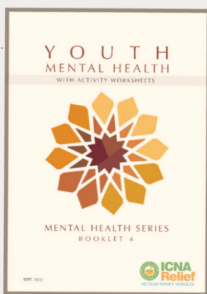
کتاب 3

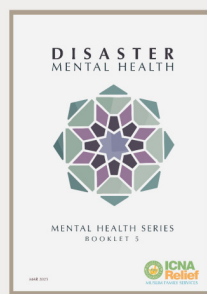
کتاب 2

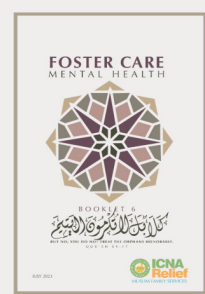
کتاب 1

کتاب 3

کتاب 5

کتاب 4

ولي دا کتاب؟

د پالنې په فضيلتونو قرآن کریم او زمونږ د گران پيغمبر (ص) لخوا تاکيد شوی دی. بيا هم ډيری مسلمانان د دې تقوی او اجتماعي مسؤليت (فرد کفایه) څخه ناخبره دي. دا کتاب د پالونکي پاملرنې او د پالونکي پاملرنې کې ژوند کولو ماشومانو رواني روغتيا اړتياوې په اړه بحث کوي. ټولنه جواز لرونکي مسلمانو کورنيو او کورونو ته اړتيا لري، ځکه چې ډيری مسلمان ماشومان په غير مسلم کورونو کې ساتل کيږي، د عقيدې او ارزښتونو سره موافقت کوي.

رفع مسوليت

څرگند شوي نظرونه د ليکوال خپل دي او اړينه نده چې د ICNA ريليف نظر وي.

حقیقتونه او ارقام

ماشومان په امریکا
کې ژوند کوي

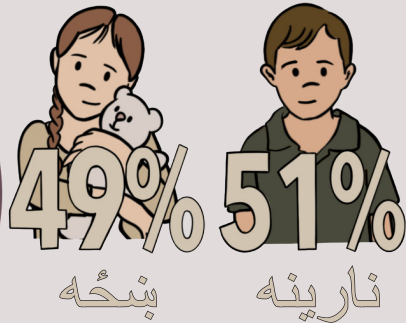
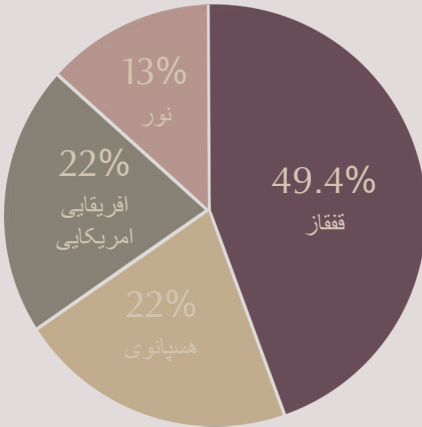
73.6 میلیونه

<https://www.childstats.gov/americaschildren/glance.asp>

391,098

د پالني پاملرني کي د
ماشومانو ټوله شميره ده

د ننوتلو منځني عمر: 8 کال

د ننوتلو منځني عمر: 7 کاله

<https://www.acf.hhs.gov/sites/default/files/documents/cb/afcars-report-29.pdf>

مسلمان ماشومان په فوسټر کیر کې

د ماشوم ساتنه په برخه کې د مسلمان ماشومانو په اړه معلومات کم دي پرته له میشیگان (Michigan) څخه چېرې چې په هر وخت کې 100-150 ماشومان شتون لري. لس جواز لرونکي مسلمانې کورنۍ او یوې کورنۍ ته د بې سرپرسته مهاجرو کوچنیانو د نیولو جواز ورکړل شوی.

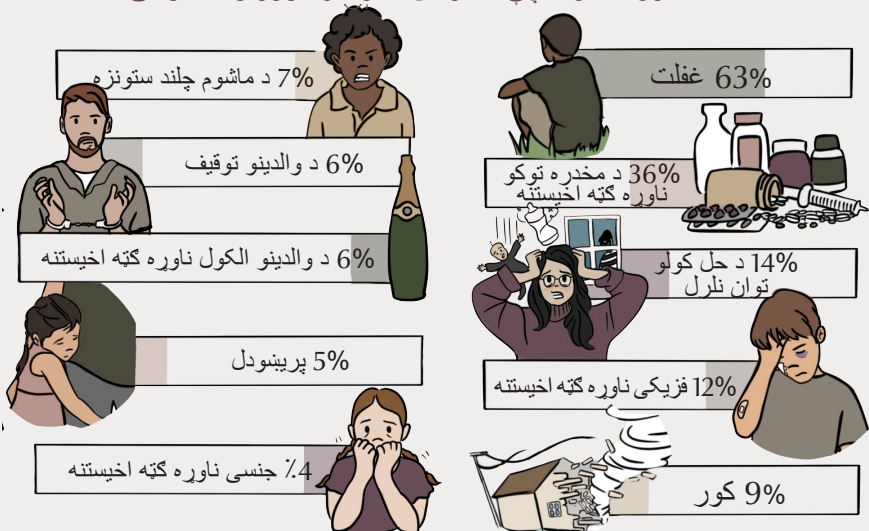

د برتانیې د معلوماتو له مخې هر کال په ټولیزه توګه له 50,000 زره ماشومانو څخه 3,000 مسلمان ماشومان د پالنې په برخه کې دي.

د فوسټر کیر یعنی د ماشوم ساتنه څه شی ده؟

د پالونکي پاملرنه د ماشومانو لپاره د لنډمهاله ژوند ترتیب دی چې مور او پلار یې نشي کولی د دوی پالنه وکړي. دا د خونديتوب د نشتوالي، ناکافي پاملرنې، یا ناوړه چلند له امله دی چې دولت د ماشومانو د محافظتي خدماتو (CPS) له لارې مداخله کوي. دا د ماشوم قانوني او فزیکي توقیف په غاړه اخلي او په لنډمهاله توګه یې د جواز لرونکي رضاعي والدین یا د دولت لخوا تصویب شوي خپلوان په ملکیت کې ځای په ځای کوي. په ورته وخت کې، محکمه د والدینو په وړاندې د ناوړه ګټه اخیستنې او غفلت تور: / توروڼه څیړي. په پالونکي پاملرنې کې ماشومان ممکن د رضاعي کورنیو یا د استوګنې تاسیساتو سره د خپلوانو په پاملرنې کې ژوند وکړي.

د 10 غوره علتونه چې ماشومان د فوسټر کورونو ته ننوځي

د ماشومانو ساتنه

رواني روغتيا

تر 80% پورې فوسټر ځوانان

د رواني روغتيا مسلو

سره مخ دي د عمومي نفوس 18% - 22% په پرتله

په فوسټر پاملرني ځوانانو

کې د ځان وژني کچه په

متحده ايالاتو کې ترټولو

لوړه ده.

پالونکي ماشومان

د نورو ماشومانو

په پرتله د

اضطراب احتمال 5X څله

ډير او 7X څله ډير احتمال

لري چې خپگان ولري.

ذهني او سلوکي روغتيا په
پالونکي پاملرني کې د ماشومانو
لپاره ترټولو لويه اړتيا ده.

د تعليم ضعيفي

پايلي او د کار

ريکارډونه

د PTSD 2X
د جنگ د تجربه

لرونکو کسانو کچه

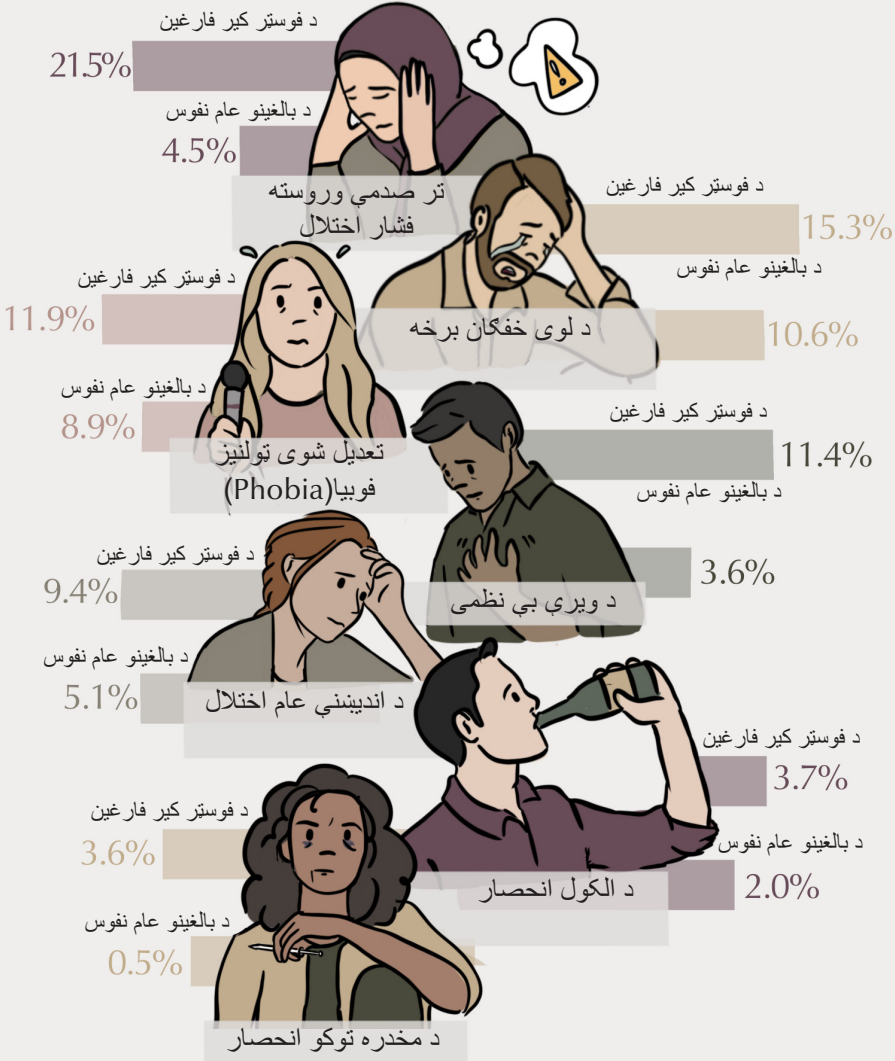
تجربه کړي

رواني درمل د عامو خلکو په پرتله په

خورا لور نرخ کې ورکول کيږي

ممکن د بي کوره کيدو، د خوړو مسلو، مالي مسلو، بد چلند، خوړوني يا د نورو ماشومانو لخوا ناوړه گټه اخيستي او داسې نور تجربه کړي. څيرني نښې چې هغه کسان چې په پام کې نيولو سره وده کوي په لويوالي کې ناوړه اغيزې لري.

په فوسټر پاملرني کې د ځوانانو رواني روغتيا مطالعې کې، لاندې تشخيص خورا عام و: ADHD، د چلند اختلال، لوی خپگان، د اپوزيسيون ناڅاپي چلند، د ويرې بريد، او ټولنيز فوبيا. په داسې حال کې چې د ماشوم پالنې په جريان کې، ډيری ماشومان

ډيری

فوسټير ځوانان د سرچينو،

چمتوالی يا لارښود پرته خپل

ځوانی ژوند پيل کوی.

<https://nfyi.org/issues/health/>

د فوسټير پاملرني هدف د ماشومانو خوندي ساتل دی. د دې لپاره چې ماشومان وده وکړي، دوی بايد په ذهني او فزيکي توگه خوندي وي او په کورنی او ټولنه کې د خونديتوب احساس وکړي.

د فوسټير پاملرني کې د ماشومانو احساسات

په فوسټير کير کې ماشومان ممکن شيان په مختلف ډول تجربه کړي. لاندې د کتابچې څخه اخيستل شوي، شايد ورځې: د فوسټير پاملرني کې د ماشومانو لپاره کتاب د ويلگوکي او رايټ لخوا (2002)، Magination Press.

په لويانو باندې قهر کول
چې دوی بې د پاملرني کور
کې اچولي دي.

د مور او پلار سره
د ژوند نه کولو په
اره غم

خوښی چې د دوی غوره ځان
ته وده ورکړي او د ماشومانو
کيدو څخه خوند واخلي.

د واقعي خطر، اندېښنې يا
نورو فشارونو څخه راحت
او خونديتوب.

د کور او خپلوانو څخه د
لري کيدو څخه يوازېتوب

دا د سرم خبره ده چې
دوی له خپلو والدينو
څخه جلا شوی دی.

د ځان ملامتول، حتی کله
چې دوی د ځای پرځای کولو
لاملونه درک کړی.

د کورنی د غرو څخه د جلا
کيدو په اړه ويړه / اندېښنه

د داسې احساساتو په اړه د ماشوم سره خبرې اترې او د مسلو د حل کولو څرنگوالي سره مرسته کولی شي، ممکن حتی د ځان څرگندولو لپاره د کلمو پر ځای د انځورونو کارول. د هغه څه انځورول چې دوی بې له لاسه ورکوي، د بيلگې په توگه، کولی شي يو معنی بحث پيل کړي. غور نيول ماشوم ته له دې څخه ډير مهم دی چې ماشوم ته ووايي چې څه وکړی.

جینوگرامونه او د کورنۍ مهال ویش دوه تخنیکونه دي چې د ماشوم او د دوی د کورنۍ شرایطو په اړه د نورو معلوماتو لپاره کارول کېدی شي. جینوگرامونه د کورنۍ ونې ډیاگرامونه دي چې د کورنۍ معالجانو لخوا کارول کېږي ترڅو په دريو نسلونو کې معلومات راټول کړي، او نمونې روښانه کړي، پشمول د اتحاد او شخړو. د کورنۍ مهال ویش د ماشومانو لپاره

ارزونه ده ځکه چې د دوی ژوند په نورو کورنیو کې پیل شوی.

د فوسټر کورنیو څخه د دوامداره ملاتړ سربیره، د فوسټر پاملرنې کې ماشومان هم جوړښت، سرحدونو، ثبات او مینې ته اړتیا لری ترڅو دوی ته د دوی نوی کورنی چاپیریال کې لارښود او وده چمتو کړی.

د ځوانانو د رواني روغتیا په اړه د ICNA ریلیف دماغي روغتیا لری 4 کتابچه ډیری موضوعات په گوته کوي، پشمول د رواني روغتیا معاینه کول او مشوره ورکول، د عامو رواني ناروغیو تشخیصی معیارونه، هغه عوامل چې د ځوانانو رواني روغتیا اغیزه کوي، کله چې مسلکي وگورئ، رواني روغتیا لومړنی مرستی، د ښه کولو لارښوونې ذهني روغتیا، او د یوې ټولني په توگه زموږ مسؤلیتونه:

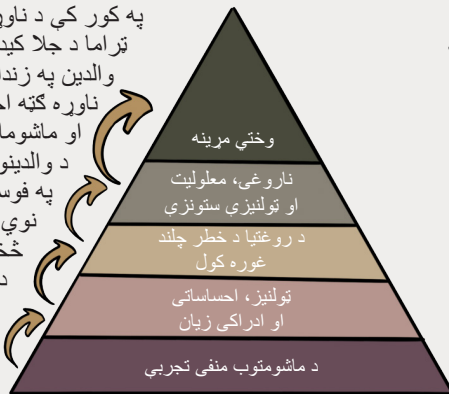
https://www.academia.edu/87585546/Youth_Mental_Health_Booklet

په ماشوم باندي د ماشومتوب منفي تجربې (ACE) اغيزې

مرگ

په کور کې د ناوره گټه اخیستې څخه د ماشومتوب تړاما د جلا کېدو وروسته.
والدین په زندان کې دی، مړه شوی، یا د مخدره توکو ناوره گټه اخیستې سره مخ دی، کوم چې د والدینو او ماشومانو لپاره روانی روغتیا اغیزې لری.
د والدینو بی خایه کېدل.
په فوسټر پاملرنې کې، هره ورځ د ډیری نوي خلکو سره لیدنه وکړئ او د غیر متوقع څخه ویره وکړئ.
د مور او پلار سره د تړاو نشتوالی د جلا کېدو لامل کېږي، د رواني ستونزې وروسته په تعقیب سره رامنځته کېږي.

<https://www.childwelfare.gov/fostercaremonth/awareness/facts/>
<https://www.safy.org/mental-health-among-children-in-foster-care/>
<https://www.ncsl.org/human-services/mental-health-and-foster-care>

روانی درمل

په تیره لسيزه کې، رواني درمل د 1n ماشومانو او ځوانانو په پالنه کې کارول په ډراماتيک ډول زيات شوي.

د حکومت د حساب ورکونې

دفتر (GAO) په پالونکي او غير پالونکي ماشومانو کې د پنځو يا ډيرو رواني درملو

سره يوځای کارولو راپور ورکوي چې د

امريکا د ماشومانو او لويانو رواني ناروغيو

اکاډمی (AACAP) لخوا خپاره شوي غوره اصولو لارښوونو څخه کم دي. د ماشومانو

او ځوانانو د رواني ناروغيو امريکايي ټولنه

د رواني درملو لپاره لارښوونې وړاندیز

کوي:

مطالعي اټکل کوي چې د ماشوم پاملرنې ځوانان د عام نفوس (4 سلنې) ځوانانو په پرتله خورا لوړ نرخ (د 13-52 سلنې پورې)

کې رواني درمل کاروي. برسیره پر دې،

په مختلفو جغرافيايي ټولنو کې د درملو په نرخونو کې د پام وړ توپير شتون لري.

په پالونکي پاملرنې کې ماشومان هم ځينې

وختونه د وخت په تيريدو سره د رواني

روغتيا تشخيص راتلوي - او ممکن حتی دقيق نه وي.

رواني درمل چې د پالونکي

پاملرنې کې د ماشومانو سره کارول کيږي

د مزاج ثبات کونکي، انټي سايکوتکس، د

اضطراب ضد درمل، او محرکات شامل دي.

<https://www.childwelfare.gov/fostercaremonth/awareness/facts/>

<https://www.safy.org/mental-health-among-children-in-foster-care/>

<https://www.ncsl.org/human-services/mental-health-and-foster-care>

د ماشوم د مور او پلار اړتياوې

21+ د عمر څخه زيات

په مالی توگه باثباته

خپل / کرایه کړی کور

د ځوانانو لپاره د ژوند کولو جلا ځای ولری

د فقر له کچې څخه پورته اوسئ

باکروند چک پاس کړئ

<https://www.childwelfare.gov/state-resources/>

<https://www.childwelfare.gov/nfcad/>

د غوښتنلیک او جواز ورکولو پروسه

یو رضاعي والدین څه کوي؟

- د شته پروگرام خدماتو په اړه روزنه ترلاسه کړئ او د اړوندو روغتیایي موضوعاتو په اړه تازه اوسئ
- د ماشوم د پاملرنې په برخه کې د اړتیاوو د پوره کولو لپاره د روغتیا پاملرنې ټولو غونډو کې همغږي او ګډون وکړئ
- د مور او پلار او ماشوم محافظتي خدماتو (CPS) ټیم سره همکاري وکړئ ترڅو ډاډ ترلاسه شي چې د روغتیا پاملرنې اړتیاوې پیژندل شوي او حل شوي.
- د پالونکي پاملرنې روغتیا نرس مشاور (FCHNC) او د ماشومانو د ساتنې خدمت کارکونکي (CPSW) ته د طبي لیدنو او معافیتونو تازه معلومات چمتو کړئ.

ولي مور د مسلمان مور او پلار ته اړتيا لرو؟

مسلمان ماشومان چې د پالونکي پاملرني سيستم ته ننوځي ځان د ټولني لخوا پاتي بنسکاري، او مور بايد د دې ماشومانو هويت، عقيدې او کلتوري ساتني لپاره يو مسلمان چاپيريال چمتو کړو. تقدير ټول مسلمانان هڅوي چې د زرونو په خلاصولو او د کفاله بسکلي سنت په پوره کولو سره د پيغمبر محمد (ص) په نقش قدم تعقيب کړي.

د ICNA ريليف فوسټر وکالت پروگرام

د ICNA ريليف فوسټر مدافعي روزني او تعليم (FATE) برنامه په 2017 کې په دالاس، TX کې تاسيس شوې او په نورو ايالتونو کې وده کړې چې نهه اړيکي لري چې مختلف سيمو ته خدمت کوي. د دې پروگرام موخه د هر مسلمان ماشوم لپاره د فوسټر پالنې په برخه کې د خوندي کور چمتو کول دي.

مور د فوسټر پاملرني

ماشومان د مسلمانو پالونکو کورونو او زموږ په ټولنو کې له بنوونکو سره وصل کوو. برنامه همدارنگه د رضا کاره کورنيو لارښود او ملاتړ کوي چې دوی د مناسبو سرچينو سره وصل کړي او د دوی په سفر کې د اړو ماشومانو سره مرسته وکړي. د ماشومانو د فلاحي ادارو سره په ملگرتيا کې، مور د هغو بي سرپرسته کوچنيانو سره مرسته کوو

چې له افغانستان څخه راغلي او د خدمت چمتو کونکو ته د ديني او کلتوري وړتيا روزني سره پراختيا ورکوي.

<https://www.icnarelief.org/fate>

د روانی روغتیا 6 کتابچه، می 2023

د FATE پروگرام (2022)

23

کورنیو سره
مرسته

د برخلیک اړیکې:

23 ایالتونه

392

د CPS چمتو

شوی خدماتو

کې ماشومان

ټول

CASAs

14

جواز لرونکی
فاسټر کورنی

20

محکمه ځانگړی مدافع وکیل ټاکلی دی (CASA)

د هغو کسانو لپاره چې مرستې ته لیاواله دي مگر د رضاعي والدین کیدو لپاره چمتو ندي، د CASA کیدل یو اختیار دی. CASAs باید په نوي چاپیریال کې د رضاعي ماشوم څارنه وکړي او بشکيل کړي او قاضي ته موندنې راپور کړي. په دې توگه، د ماشوم په غوره گټو کې یو ښه خبر او بی طرفه پریکړه کيږي.

CASA

Court Appointed Special Advocates
FOR CHILDREN

زما الهام

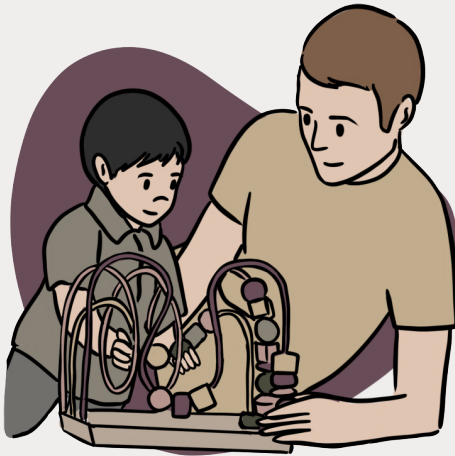
د دې کتاب لیکوال خوشبختانه په واشنګټن (Washington) ایالت کې لومړی مسلمان کاسا شو. له افغانستان څخه متحده ایالاتو ته د بې سرپرسته مهاجرو ماشومانو کیسې او په دولتي سرپناه کې پاتې کېدو دمخه د رضا کور ته تللو کیسې ما دې ته وهڅوله چې په محکمه کې د دوی غږ واوسم. همدارنگه، د CASA په توګه زما د روزنې پرمهال، نږدې هر څوک زما د الهام سرچینې په اړه وپوښتل. ما دوی ته وویل چې زما نیکه چې په هند کې یې یتیم خانه چلوله، ما د ماشوم په توګه الهام اخیستی و. زه نشم کولی د پریښودو ماشومانو لپاره د هغه پاملرنه هیږه کړم، کوم چې په پایله کې زه د هغو ماشومانو غږ شوم چې په امریکا کې د پالونکي پاملرنې تجربه کوي.

په اسلام کې د فاسټر کیر یا د ماشوم ساتنه

قرآن کریم د یتیمانو پالنه د دین لازمي برخه ګرځولې ده. د یتیمانو او ورکو شویو ماشومانو موضوع د قرآن کریم په 22 آیتونو او د رسول الله صلی الله علیه وسلم په ارشاداتو کې له 23 څخه زیات ځله ذکر شوي ده.

- دوی له تا پوښتنه کوي چې په څه مصرف دې وکړي؟ ووايه: "تاسې څخه ښه مصرف هغه دی چې مور او پلار، خپلوانو، یتیمانو، مسکینانو او مسافرو لپاره یې مصرفوي. او هر هغه څه چې تاسو ښه کوئ، په حقیقت کې الله په هغه پوهیږي." (البقره: 215)
- صداقت دا نه دی چې خپل مخونه د ختیځ یا لوېدیځ لور ته واړوي، بلکې (حقیقت) هغه څوک دی چې په الله، د آخرت په ورځ، ملانکو، کتابونو او پیغمبرانو ایمان لري او د محبت سره سره مال ورکوي. د دې لپاره، خپلوانو، یتیمانو، مسکینانو ته ... بقره: 177

- آیا تا هغه څوک لیدلی چې د جزا منکر دی؟ ځکه دا هغه څوک دی چې یتیم له ځانه شري. *Al-Ma'un: 1-2*
- "او دوی [نیکان] د خوښۍ سره سره مسکینانو، یتیمانو او بندگانو ته خواړه ورکوي... الانسان: 8

نبوی حدیثونه

- "زه او د یتیم سرپرست به په جنت کې داسې یو ځای یو، لکه زما ګوته او منځنۍ ګوتې په ګوتې یې پورته کړې." - صحیح بخاری.
- یتیم ځان ته نژدې کړئ، د هغوی په سر لاس کېږدئ او هغه خواړه ورته ورکړئ چې تاسو یې خورئ. دا به ستاسو زړه نرم کړي او ستاسو اړتیا پوره کړي. - مکریم الاخلاق لیل خریټی 661.

په عربي ژبه کې، د کفاله اصطلاح د هغه ماشوم د ساتنې لپاره کارول کېږي چې د کورنۍ چاپېریال څخه بې برخې وي او ډیر هڅول کېږي. د کفالت په اړه ځانګړي احکام شته چې دلته موجود دي:

<https://fiqhouncil.org/the-islamic-position-regarding-the-care-of-orphans-and-abandoned-children/>
<https://www.youtube.com/watch?v=u0BidbbUScc>
<https://www.youtube.com/watch?v=v3JoPqmQPf0>
https://www.youtube.com/watch?v=_SE2UBXrjTY
<https://www.youtube.com/watch?v=p00R3W-Bjo8>
<https://www.youtube.com/watch?v=yD6ozNtYfgl>

په متحده ایالاتو کې د مسلمانانو د پاملرنې پروگرامونه

<https://icnarelief.org/muslim-family-services/>

<https://muslimfostercare.org/>

<https://www.muslimadoptionnetwork.org/about/>

د مور او پلار روانی

روغتیا

د ماشومانو د روزلو تجربه د ځینو خلکو لپاره فشار وي. دوه تر ټولو عام ننگونې د ماشوم ستونزمن چلند او د ماشوم د اداره کولو لپاره د مور او پلار د باور نشتوالی دی. د ناوړه چلند او غفلت تاریخ سره د ماشومانو چلند کولی شي مغشوش وي. دوی د پوهیدو پرځای د رد نښه په توګه غلط تشریح کیدی شي چې دا د ماشوم سره د اړیکو مسلو له امله کیدی شي چې د اندېښنې او ویره څخه تیریري.

د مور او پلار د مهارتونو او باور ښه کول د ماشومانو د پېچلو ستونزو اداره کولو لپاره د دوی په پاملرنې کې د ځای پرځای کولو ثبات او مثبتو پایلو لپاره بنسټیز دی. د رضاعی والدینو لپاره روزنه د روزلو د دندې سره د دوی د چمتو کولو او ملاتړ لپاره د یوې اړینې برخې په توګه لیدل کیږي.

یوه قضیه چې د مسلمان پالونکي مور پلار لپاره اړتیا څرګندوي

لکه څنګه چې دا کتاب پای ته رسېدلي وه، د ICNA

ریلیف مسلم کورنۍ خدماتو دا غوښتنه په نیو جرسي کې

د ټولنیز کارمند څخه تر لاسه کړه: "د 10 او 11 کلونو په

شاوخوا کې دوه آتیستیک ماشومانو خپلې مور د مغزو

سرطان له لاسه ورکړې. دوی دلته په امریکا کې کورنۍ نه لری. مور د یوې مسلماني کورنۍ

په لټه کې یو چې ساتنه وکړی. ماشومانو د محافظت خدماتو تر څارنې لاندې دي،

نو د دوی په پالنه کې به د دولت مالي مرسته او مرسته وشي. که څوک د منځني عمر ښځه /

جوره پیژني، څوک چې مسؤلیتونه په غاړه واخلي ..."

زموږ د FATE خدماتو سمدلاسه ماشومان د خپلو خپلوانو سره ځای په ځای کړل او اړینې

مرستې یې چمتو کړې. د دې ماشومانو رواني روغتیا د دوی د مور په تیریدو سره خطرناکه

اغیزه کوي او مسلمانان ټولنه فرصت لري چې د داسې ماشومانو په مرسته خپل دیني مکلفیتونه

پوره کړي.

د ICNA مرستې په اړه د نورو معلوماتو لپاره وګورئ: <https://icnarelief.org/fate/>

